

Representantforslag 88 L

(2015–2016)

fra stortingsrepresentantene Bård Vegar Solhjell, Audun Lysbakken, Heikki Eidsvoll Holmås og Snorre Serigstad Valen

Dokument 8:88 L (2015–2016)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Vegar Solhjell, Audun Lysbakken, Heikki Eidsvoll Holmås og Snorre Serigstad Valen om opphevelse av straffeloven § 184 bokstav a vedrørende krenkelser av representanter for andre stater

Til Stortinget

Bakgrunn

31. mars 2016 leste den prisvinnende humorprogramlederen Jan Böhmermann opp et satiredikt på TV rettet mot Tyrkias president Recep Tayyip Erdogan. Det tyske utenriksdepartementet mottok som følge av satirediktet en «diplomatisk note» fra Tyrkia der de krever at Böhmermann blir straffet for krenkelser. Ifølge tysk straffelov er det ulovlig å fornærme en utenlandsk statsleder eller et medlem av en utenlandsk regjering.

Paragraf 103 i den tyske straffeloven lyder som følger i engelsk oversettelse:

«Insulting a foreign head of state or a member of a foreign government in Germany who is acting in an official capacity is a criminal offence under Art. 103 of the German Criminal Code. It is punished with a fine or imprisonment for up to three years. In the case of slander, the potential prison time increases to between three months and five years. If the insult was made publicly or via media, a court, upon conviction, may order publication or broadcast of the conviction

in same manner in which the insult was disseminated.»

I det norske lovverket er det en bestemmelse som kan minne om denne. Paragraf 184 bokstav a i straffeloven lyder som følger:

«Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som her i riket krenker en fremmed stat ved å

- a) øve vold mot eller opptre truende eller fornærmelig overfor en representant for den.»

Jurist og forsker Anine Kierulf sier at den gjeldende paragrafen gjør det mulig for en norsk komiker å bli straffeforfulgt for å harselere med representanter for andre land, slik Böhmermann nå blir straffeforfulgt for sin Erdogan-satire. Flere jurister, inkludert Kierulf selv, påpeker at terskelen for at dette skal skje er høy, men understreker likevel at det er fullt mulig, rett og slett fordi bestemmelsen finnes. Paragrafen ble som kjent videreført i den nye straffeloven som trådte i kraft i 2015.

Forslagsstillerne kan ikke se noen grunn for at det skal finnes en slik bestemmelse i straffeloven. Vold og trusler er regulert gjennom andre deler av straffeloven, og de samme vilkår bør legges til grunn for å bedømme slike handlinger uansett hvem som er offeret. Det at noen representerer en fremmed stat, forplikter oss på ulike vis som nasjon, men det bør ikke gi en egen beskyttelse mot fornærmende utsagn. Det er også svært viktig at straffeloven ikke gir det inntrykk at man fornærmer eller krenker en stat ved å fornærme eller krenke en person som representerer den.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Vedtak til lov
om endring i lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff

I

§ 184 bokstav a oppheves

II

Loven trer i kraft straks

27. april 2016